

HE 136/2024 vp

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet upphävs. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet läggs ned och från och med den 1 januari 2025 överförs dess nuvarande lagstadgade funktioner och personal administrativt till miljöministeriet.

Vid miljöministeriet ska i fortsättningen finnas Centralen för statligt stött bostadsbyggande, som ska svara för de lagstadgade uppgifter som för närvarande hör till genomförandet av statens bostadspolitik. Till riksdagen överlämnas senare en regeringsproposition med förslag om att stifta en lag om Centralen för statligt stött bostadsbyggande och att hänvisningarna i lagstiftningen till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ändras till hänvisningar till Centralen för statligt stött bostadsbyggande.

I och med att Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet upphör övergår den nuvarande personalen vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet i anställning hos miljöministeriet i enlighet med statstjänstemannalagen. Detta berör cirka 45 personer.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
2.1 Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och lagstiftningen om den.....	4
2.2 Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets personal, organisation och direktion.....	6
2.3 Lagstiftning som gäller miljöministeriet	7
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	8
5 Alternativa handlingsvägar.....	11
6 Remissvar	12
7 Specialmotivering.....	13
8 Ikraftträdande	14
9 Verkställande och uppföljning	14
10 Förhållande till andra propositioner	14
10.1 Samband med andra propositioner	14
10.2 Förhållandet till budgetpropositionen.....	15
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	15
LAGFÖRSLAG.....	16
Lag om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet .	16

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering innehåller flera skrivningar om utvecklingen av statsunderstödd bostadsproduktion och Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Enligt regeringsprogrammet klarläggs den roll och ställning och de uppgifter som Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet har. Enligt regeringsprogrammet beaktas i utredningen också de former av EU-finansiering som i fortsättningen kommer att riktas till byggande. Enligt regeringsprogrammet inleds en utredning för att identifiera indirekta stöd som riktas till subventionerad bostadsproduktion och för att utreda stödbeloppen. Behoven av att utveckla det subventionerade boendet utreds och behövliga lagändringar görs. Vidare klarläggs enligt regeringsprogrammet användningsändamålet för statens bostadsfond och statens finansierings- och borgensansvar i anslutning till stödet för bostadsbyggande samt alternativen när det gäller ansvarerna för befintliga och framtida borgens- och stödförbindelser.

1.2 Beredning

Miljöministeriet tillsatte för perioden 1 september 2023–1 mars 2024 en utredningsgrupp för att utreda möjligheterna att utveckla den statligt stödda bostadsproduktionen och statens bostadsfonds roll. Utredningsgruppen hade i enlighet med regeringsprogrammet till uppgift att 1) bedöma den statsunderstödda bostadsproduktionens betydelse och utvecklingsbehov bland annat med tanke på sysselsättningen, bekämpningen av segregation, bostadsmarknadens funktion och en hållbar offentlig ekonomi, 2) bedöma användningsändamålet för statens bostadsfond och statens finansierings- och borgensansvar i anslutning till stödet för bostadsbyggande samt alternativen när det gäller ansvarerna för befintliga och framtida borgens- och stödförbindelser samt 3) identifiera de indirekta stöd som riktas till subventionerad bostadsproduktion och hur stora stöden är (bland annat villkoren för överlåtelse och uthyrning av tomter, borgen och lindrigare planbestämmelser än för produktion på marknadsvillkor). Arbetsgruppen publicerade sin rapport i mars 2024. Länk till rapporten: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165488>. Länk till projektportalen: <https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM055:00/2023>.

Miljöministeriet tillsatte för tiden 1 maj–31 december 2024 en arbetsgrupp för att utveckla den statsunderstödda bostadsproduktionen. Arbetsgruppen har till uppgift att utarbeta förslag till utveckling av den statsunderstödda bostadsproduktionen och förvaltningen av den. Arbetsgruppens utgångspunkter är regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering samt utredningsgruppens arbete om behoven att utveckla det statligt stödda boendet som blev klart våren 2024. Enligt beslutet om tillsättande ska arbetsgruppen utarbeta förslag till de lagändringar och andra eventuella ändringar som ska inledas. Arbetsgruppen granskar olika stödformer för statligt stödd bostadsproduktion och hur de kan utvecklas. På agendan står bland annat eventuella ändringar i den 40-åriga räntestödsmodellen, vilket föreslogs i den utredning som publicerades i våras. I arbetet granskas också finansieringen av den understödda bostadsproduktionen och de risker som är förenade med den på längre sikt. Länk till projektportalen: <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=YM027:00/2024>.

Statsrådets finanspolitiska ministerutskott fastställde den 24 juni 2024 utifrån arbetet i arbetsgruppen för utveckling av statligt stödd bostadsproduktion att Finansierings- och

utvecklingscentralen för boendets uppgifter överförs till miljöministeriet och att utförandet av centralens uppgifter som ett separat ämbetsverk upphör den 31 december 2024. Statsrådets finanspolitiska ministerutskott beslutade vidare samma dag att verksamheten för Statens bostadsfond som en fond utanför budgeten läggs ned och att fonden slås samman med statsbudgeten den 1 januari 2026.

Finanspolitiska ministerutskottets beslut motiverades med genomförandet av statsförvaltningens produktivetsprogram. Personalen vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet minskade med 16 personer efter de samarbetsförhandlingar som avslutades våren 2024. I slutet av 2024 beräknas 50–55 personer arbeta vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Enligt motiveringen till beslutet håller antalet anställda med tanke på den administrativa organiseringen av uppgifterna på att sjunka till en nivå som inte kan anses vara ändamålsenlig för att ordna uppgifterna som ett separat ämbetsverk och för att säkerställa det framtida genomförandet av uppgiftshelheten för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet förutsätts det att centralens uppgifter överförs till miljöministeriet. De föreslagna åtgärderna har vid beredningen i arbetsgruppen för utveckling av den statligt stödda bostadsproduktionen bedömts vara de mest verkningsfulla och till sina statsfinansiella konsekvenser effektivaste metoderna med tanke på genomförandet av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter och av föresatserna i regeringsprogrammet avseende dem, med beaktande av genomförandet av statsförvaltningens produktivetsprogram 2025–2027.

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag i brådslande ordning sommaren 2024. För tjänstebereidningen fanns endast några veckors tid. Exempelvis har det inte varit möjligt att göra en heltäckande bedömning av andra genomförandehäternativ eller konsekvenserna av överföringen i samband med beredningen av regeringspropositionen. På grund av den brådslande tidsplanen hann lagstiftningen om den nya centralen inte beredas i samband med beredningen av denna regeringsproposition, utan en separat regeringsproposition om lagstiftningen om det nya centret lämnas till riksdagen hösten 2024. Det är dock skäl att lämna en proposition om nedläggningen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet till riksdagen i samband med budgeten för att konsekvenserna av ändringen ska kunna beaktas vid budgetbehandlingen och för att man så snabbt som möjligt ska kunna framskrida i de praktiska åtgärder som gäller nedläggningen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, till exempel samarbetsförfaranden i anslutning till överföringen av uppgifter och personal och ändringar i informationssystemen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och lagstiftningen om den

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är ett statligt ämbetsverk som hör till miljöministeriets förvaltningsområde och som ansvarar för att verkställa statens bostadspolitik. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets huvudsakliga uppgift är att bevilja bidrag, stöd och borgen för boende och bostadsbyggande.

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet har sina rötter i det aravsystem som infördes efter kriget i slutet av 1940-talet för att bosätta personer från Karelen. År 1966 överfördes uppgifterna för arava till det nya centralämbetsverket, bostadsstyrelsen. Fonden för utvecklande av bostadsförhållandena inrättades för finansiering av åtgärder för utvecklande av bostadsförhållandena som en fond utanför statsbudgeten genom en lag som trädde i kraft vid ingången av 1990. När bostadsstyrelsen upphörde i slutet av 1993 inrättades i anslutning till fonden ett ämbetsverk som fick uppgifter i anslutning till verkställigheten av stöd för boendet.

Det gemensamma namnet för både den ursprungliga fonden och ämbetsverket blev Statens bostadsfond. Vid ingången av 2008 grundades Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, som tog över uppgifterna för Statens bostadsfond.

Bestämmelser om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet finns i lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (71/2007). Enligt lagens 1 § finns för att utveckla boendet Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Enligt samma paragraf har centralen till uppgift att 1) ha hand om genomförandet av det statliga stöd som beviljas för byggande, förvärv och ombyggnad av bostäder samt av statliga bidrag och borgen i anslutning till boendet, 2) styra och övervaka användningen av det bostadsbestånd för vilket arava- och räntestödslån har beviljats och i samråd med Statskontoret ha hand om statens riskhantering i anslutning till bostads- och lånebeståndet, 3) utföra sakkunniguppgifter och informationstjänster som gäller boendet och bostadsmarknaden samt göra utredningar som anknyter till dem, och 4) utföra tillsynsuppgifter i anslutning till förfarandet för energicertifikat för byggnader samt informationstjänstuppgifter. I 2 § föreskrivs det om centralens administrativa ställning, och enligt paragrafen ankommer styrningen och övervakningen av centralen på miljöministeriet. Enligt 3 § har centralen en direktion, som är den i lagen om statens bostadsfond (1144/1989) avsedda direktionen. Enligt 4 § kan centralen för sina tjänster och övriga prestationer ta ut avgifter så som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). I 5 § föreskrivs det att bestämmelser om personalen, tillsättandet av tjänster och behörighetsvillkoren samt om avgörandet av ärenden vid centralen utfärdas genom förordning av statsrådet och att det i fråga om den interna ledningen och om andra ärenden som faller inom den interna förvaltningen vid centralen bestäms i arbetsordningen.

Bestämmelser om verksamheten vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet finns också i statsrådets förordning om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (285/2007). I förordningen föreskrivs det om centralens uppgifter på ett sätt som kompletterar lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Utöver vad som föreskrivs i 1 § i lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (71/2007), har Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet till uppgift att 1) utveckla den av staten understödda byggnads- och reparationsverksamheten i fråga om bostäder, 2) främja ett planmässigt ägande och en planmässig användning och skötsel av bostadsfastigheter, 3) stödja förbättrandet av bostadsområden och livsmiljöns kvalitet, och 4) främja utvecklingsverksamheten i anslutning till boendet. I förordningen föreskrivs dessutom om direktionsens uppgifter (2 §), överdirektör och direktör och behörighetsvillkoren för dem (3 och 5 §), beslutanderätt (4 §), tillsättning av tjänster (6 §) och förande av talan (7 §).

En central uppgift för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är att sköta uppgifter i anslutning till räntestödslån för bostadsbyggande, statsborgen och understöd. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet beviljar statligt stöd för byggande, anskaffning och ombyggnad av hyresbostäder i enlighet med lagarna om räntestöd och borgen för bostadsbyggande. Sådana är bland annat lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) och lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016). Preciserande bestämmelser om uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet finns i dessa lagar som gäller stöd och understöd som centralen beviljar.

Utöver beviljandet av stöd övervakar Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet användnings- och överlåtelsebegränsningarna i anslutning till statligt stödda bostäder. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet styr och övervakar allmännyttiga bostadssammanslutningars verksamhet, övervakar fastställandet av hyrorna för arahyresbostäder samt styr valet av boende. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

har också till uppgift att övervaka valet av boende, boendeförvaltningen och bruksvederlagen i fråga om statligt stödda bostadsrättsbostäder. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ansvarar för informationstjänsterna i anslutning till boendet och bostadsmarknaden och finansierar forsknings- och utvecklingsprojekt för boendet.

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ansvarar för tillsynen över förfarandet med energicertifikat och sköter förvaltningen av informationssystemet för energicertifikat. Bestämmelser om centralens uppgifter i anslutning till energicertifikat finns i lagen om energicertifikat för byggnader (50/2013) och bestämmelser om registret över energicertifikat i lagen om informationssystemet för byggnaders energicertifikat (147/2015). Dessutom har ämbetsverket sedan september 2023 beviljat ordningsnummer som berättigar till ansökan om bostadsrättsbostad. Bestämmelser om uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet i anslutning till registret över ordningsnummer för bostadsrättsbostäder finns i lagen om bostadsrättsbostäder (393/2021).

Centralen beviljar understöd enligt lagen om understöd för förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov (1281/2004). I enlighet med den lagen leder och övervakar Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet användningen av understöden samt iakttagandet av den bostadsbruksförpliktelse som är förenad med understödet. Centralens uppgift är att bevilja understöd för boenderådgivning till kommunerna i enlighet med lagen om stöd för boenderådgivning 2023–2027 (1036/2022). Centralen ansvarar också för beviljande av reparationsunderstöd i enlighet med lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (1087/2016).

2.2 Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets personal, organisation och direktion

I september 2024 arbetade cirka 60 personer vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Största delen av personalen har en ordinarie tjänst. Alla anställda vid centralen står i tjänsteförhållande. Vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet fördes samarbetsförhandlingar våren 2024 för att anpassa ämbetsverkets ekonomi och verksamhet till de minskande anslagen. Ämbetsverkets omkostnadsanslag uppgår i budgeten för 2024 till cirka 7,4 miljoner euro och hade planerat att minska fram till 2027 till cirka 5,8 miljoner euro. Som ett resultat av förhandlingarna sade Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet upp 16 personers anställningsförhållande och ändringarna genomförs under 2024. Fram till utgången av 2024 kommer antalet anställda vid centralen att minska till cirka 45 personer, förutsatt att det inte sker några uppsägningar eller pensioneringar bland personalen.

Verksamheten vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet leds av en överdirektör som bistås av en direktör. Verksamheten vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är organiserad i fyra enheter: finansiering, utveckling och informationstjänster i boendefrågor, styrning och tillsyn samt allmän service. Enheten för finansiering beviljar lån och understöd till sammanslutningar samt reparationsunderstöd till husbolag och medborgare. Utvecklingen och informationstjänsterna i boendefrågor utvecklar ara-boendet och producerar informationstjänster i anslutning till boendet. Styrningen och tillsynen styr och övervakar användningen av ara-bostäder och genomförandet av principerna för boende till rimligt pris. De gemensamma tjänsterna stöder förutsättningarna för att främja verkningsfullheten och effektiviteten i ämbetsverkets tjänster. I september 2024 arbetade 16 personer inom enheten för finansiering, 15 personer inom enheten för allmän service, 14 personer inom enheten för styrning och tillsyn och 12 personer inom enheten för utveckling och informationstjänster i boendefrågor.

Tjänstestället för personalen vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är Lahtis. Arbetsplatsen finns i Lahtis i det ämbetshus som är gemensamt för statliga aktörer. Det finns inget fysiskt serviceställe. Det är möjligt att arbeta platsoberoende vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet.

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och Statens bostadsfond har en gemensam direktion. Direktionen har till uppgift att besluta om riktlinjerna för verksamheten vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och fatta beslut i viktiga frågor som gäller långivnings- och stödverksamheten samt att svara för att Statens bostadsfonds likviditet är tillräcklig. Statsrådet tillsätter direktionen för högst fyra år i sänder (1 § i statsrådets förordning om statens bostadsfond (286/2007)). Enligt 3 § 1 mom. i lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är direktionen för statens bostadsfond också direktion för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Direktionen består av högst tio medlemmar, av vilka personalen vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet utser en inom sig. Statsrådet förordnar en medlem till ordförande och en till vice ordförande (1 § i statsrådets förordning om statens bostadsfond). Direktionen har för närvarande tillsatts för perioden 1 november 2022–31 oktober 2026. Länk till projektportalen: <https://ym.fi/sv/projekt?tunnus=YM039:00/2022>.

2.3 Lagstiftning som gäller miljöministeriet

Bestämmelser om miljöministeriets uppgifter finns i statsrådets förordning om miljöministeriet (1286/2015). Enligt 2 § 15 punkten i den förordningen har miljöministeriet till uppgift att utveckla bostadsförhållandena. Enligt 3 § hör bland annat Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet till miljöministeriets ansvarsområde. Enligt 5 § finns vid miljöministeriet naturmiljöavdelningen, avdelningen för den byggda miljön, klimat- och miljöskyddsavdelningen samt avdelningen för koncernstyrning och internationella ärenden samt resultatområdet för kommunikation och kanslichefens stab. Styrningen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och lagberedningsarbetet hör till avdelningen för den byggda miljön.

I miljöministeriets förordning om miljöministeriets arbetsordning (972/2022) föreskrivs det om uppgifterna för avdelningarna och resultatområdena samt om annan organisering av verksamheten. I arbetsordningen föreskrivs vidare om styrningen av ministeriets förvaltningsområde, ledningen av ministeriet, ledningsgrupperna, de ledande tjänstemännens uppgifter och ställföreträdare, placeringen av personalen, beredningen av ärendena samt om vilken tjänsteman som ska avgöra ett ärende.

3 Målsättning

I propositionen föreslås det att Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet upphör som ett självständigt ämbetsverk. Vid miljöministeriet inrättas Centralen för statligt stött bostadsbyggande, som ska svara för de lagstadgade uppgifter som Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet har. Syftet med överföringen är att effektivisera verksamheten genom att koncentrera de uppgifter som gäller bostadspolitiken till miljöministeriet. Syftet med effektiviseringen av verksamheten är att spara statens omkostnader och organisera förvaltningen på ett ändamålsenligt sätt. Syftet med överföringen är också att på ett effektivt sätt strategiskt styra och följa upp genomförandet av statens bostadspolitik.

Ett ytterligare syfte är att intensifiera samordningen av boende, byggande och markanvändning genom att stärka helheten inom den byggda miljön i enlighet med regeringsprogrammet. Syftet med förslaget är samtidigt att minska delvis överlappande funktioner inom miljöförvaltningen

till exempel genom att koncentrera uppföljningsuppgifterna för bostadsmarknaden till miljöministeriet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det föreslås att lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet upphävs. Det föreslås att den nuvarande centralens lagstadgade uppgifter och personal överförs till Centralen för statligt stött bostadsbyggande, som ska inrättas vid miljöministeriet. En regeringsproposition som gäller lagstiftningen om centralen lämnas till riksdagen hösten 2024. I fortsättningen ska centralen vid miljöministeriet svara för de lagstadgade uppgifter som för närvarande hör till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, såsom beviljande och övervakning av stöd för statligt stött bostadsproduktion samt för tillsynen över systemet med energicertifikat och energicertifikat. I uppgifterna för den central som inrättas vid miljöministeriet ska också ingå understöd som gäller bostadslöshet samt miljöförvaltningens arbete med eventuella EU-finansierade program inom boende- och byggbranschen i enlighet med regeringsprogrammet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Konsekvenser för personalen

Vid överföringen av uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är det fråga om en sådan omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen som det föreskrivs om i 2 kap. 5 a–5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994).

Enligt 5 a § 1 mom. i statstjänstemannalagen överförs tjänsterna i samband med omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen och förflyttas de tjänstemän som utnämnts till tjänsterna till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Enligt 2 mom. i samma paragraf övergår tjänstemän som utnämnts till ett tjänsteförhållande för viss tid till anställning vid ämbetsverket för den tid tjänsteförhållandet varar. Enligt 3 mom. får en tjänst överföras utan tjänstemannens samtycke, om tjänsten överförs inom eller till tjänstemannens pendlingsområde. Med pendlingsområde avses enligt den gällande 5 a § 3 mom., som gäller till den 31 december 2024, i tjänstemannalagen ett område enligt 1 kap. 9 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012). Enligt den bestämmelsen sträcker sig pendlingsregionen 80 kilometer från personens faktiska bostad. De direkta konsekvenserna av överföringen för personalen minskas av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets nuvarande ställning som platsberoende ämbetsverk och utnyttjandet av möjligheterna till distansarbete.

Enligt 5 b § i statstjänstemannalagen överförs tjänsterna som kanslichef, statssekreterare som kanslichef, understatssekreterare eller avdelningschef vid ett ministerium, eller motsvarande tjänster, likaså tjänsterna som chef för ett ämbetsverk som lyder direkt under ett ministerium till ett annat ämbetsverk vid den tidpunkt då organisationsförändringen genomförs, om inte den tjänsteman som utnämnts till en sådan tjänst har utnämnts till en tjänst vid det nya ämbetsverket eller till någon annan tjänst innan förändringen genomförs. Enligt samma paragraf ändras benämningen på den tjänst som överförs och uppgifterna som hör till tjänsten till en tjänst vid det mottagande ämbetsverket vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs. Behörighet att ändra en ovan avsedd tjänst och de uppgifter som hör till den har det ministerium där den tjänsteman som utnämnts till tjänsten arbetar före överföringen, eller det ministerium vars förvaltningsområde det ämbetsverk hör till där tjänstemannen arbetar före överföringen.

I 5 c § i statstjänstemannalagen sägs det att om de uppgifter som hör till en tjänst ändras väsentligt i samband med en omstrukturering och en ny tjänst inrättas i stället för den tidigare tjänsten, kan den nya tjänsten första gången tillsättas utan att den förklaras ledig, om man till tjänsten utnämner en tjänsteman som utnämnts till en tjänst vid det ämbetsverk som omstruktureras. Nya tjänster som kanslichef, statssekreterare som kanslichef, understatssekreterare eller avdelningschef vid ett ministerium, eller motsvarande tjänster, likaså tjänsterna som chef för ett ämbetsverk som lyder direkt under ett ministerium ska dock tillsättas genom ett offentligt anmälningsförfarande, om inte något annat föreskrivs särskilt genom lag.

På personalens anställningsvillkor tillämpas med stöd av 5 a § 4 mom. i statstjänstemannalagen vad som avtalas om villkoren i tjänstekollektivavtal eller föreskrivs om dem i lag. De allmänna anställningsvillkor som tillämpas på statstjänstemän ingår i huvudsak i tjänstekollektivavtalen på central nivå. Förflyttning av en tjänsteman vid interna omstruktureringar inom staten ändrar således inte de allmänna grunderna för en tjänstemans anställningsförhållande. Med tanke på fastställandet av de förmåner som gäller i anställningsförhållandet fortsätter anställningsförhållandet hos staten utan avbrott. Dessutom tillämpas finansministeriets beslut och anvisning om omställningsskydd inom statsförvaltningen (SR/25890/2020) i tillämpliga delar.

Lönenivåerna för de tjänstemän som flyttas tryggas på det sätt som avtalats i punkt 2 i bilagan till underteckningsprotokollet till statens tjänste- och arbetskollektivavtal (Lönen när personal förflyttas direkt med stöd av lagen vid en organisationsförändring).

Lagändringen om nedläggningen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet genomförs som ett arrangemang enligt 6 kap. i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (1233/2013) i samarbetskommittén inom förvaltningsområdet. I enlighet med samma lag, samarbetsförhandlingar inleds med Aras personal, där man närmare kommer överens om konsekvenserna av ändringen för personalen. Också miljöministeriet inleder samarbetsförhandlingar med sin personal med anledning av ändringen.

Ändringen har också konsekvenser för direktionen för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och Statens bostadsfond. I och med lagändringen upphör uppgiften för direktionen för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Direktionens uppgifter i anslutning till Statens bostadsfond kvarstår dock under 2025 tills Statens bostadsfond läggs ned i enlighet med finanspolitiska ministerutskottets riktlinjer. Miljöministeriet bereder hösten 2024 de ändringar som behövs i beslutet om tillsättande av direktionen.

Konsekvenser för de stöd som beviljas av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och för andra uppgifter

Avsikten är inte att nedläggningen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och överföringen av uppgifterna till centralen vid miljöministeriet ska påverka Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets lagstadgade uppgifter eller genomförandet av bostadspolitiken annat än som en administrativ reform av organiseringen av verksamheten. Beviljandet av stöd, tillsynsverksamheten och den övriga verksamheten fortsätter utan avbrott. Genomförandet av tidsplanen för överföringen är dock brådskande, och därför kan det uppstå förseningar i Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets process för beviljande av stöd och i andra processer, till exempel i övervakningen.

Konsekvenser för dataskyddet och Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets informationssystem

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet använder flera informationssystem och centralen behandlar personuppgifter i flera olika personregister. Behandlingen av personuppgifter vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet grundar sig i regel på iakttagande av centralens lagstadgade skyldigheter. Personuppgifterna används för lagstadgade styrnings- och tillsynsuppgifter, behandling av stöd- och bidragsansökningar samt för kundservice och kommunikation. När Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet behandlar personuppgifter är den rättsliga grunden för behandlingen artikel 6.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), varvid rätten att behandla personuppgifter grundar sig på den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldighet. Heltäckande bestämmelser om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter finns på lagnivå. Separata bestämmelser om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets register finns om informationssystemet för energicertifikat (lagen om informationssystemet för byggnaders energicertifikat) och om registret över ordningsnummer för bostadsrättsbostäder (lagen om bostadsrättsbostäder). Registren överförs som sådana till miljöministeriet och de registrerades rättigheter och informationen till dem beaktas vid överföringen.

Enligt 8 § 2 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) ska det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet göra en bedömning enligt 5 § 3 mom. då bestämmelser som är under beredning återverkar på informationsmaterial och informationssystem. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att de konsekvenser som bestämmelserna om informationshantering har på myndigheternas verksamhet har identifierats vid beredningen av lagstiftningen och att man utifrån bedömningen mer i detalj kan börja planera ändringar i informationshanteringen på det aktuella området. Nuläget identifieras med hjälp av bedömningen i lagberedningen och det görs en bedömning av målsättningen med tanke på den lag som bereds. Miljöministeriet utarbetar hösten 2024 en bedömning av konsekvenserna av ändringarna i informationshanteringen.

På grund av att tidtabellen är brådskande finns det en risk för att de ändringar i informationssystemen som krävs inte hinner göras före den 1 januari 2025. Informationssystemen för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet skiljer sig från statsrådets informationssystem, och detta kräver samordning. Ändringarna i informationssystemen kan till exempel leda till att verksamheten för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet avbryts eller fördröjs. På grund av den brådskande tidtabellen kan Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och dess systemleverantörer endast uppfylla minimikraven för informationssystemen, och anpassningen av informationssystemen till statsrådets digitala miljö ska fortsätta under de följande åren. Detta kan orsaka avbrott för sammanslutningar och enskilda som ansöker om stöd. Allmänt taget medför brådskande ändringar i informationssystem också merkostnader och till exempel ökad risk för dataläckor.

Konsekvenser för statsfinanserna

Överföringen av uppgifterna har budgettekniska konsekvenser i form av anslagsöverföringar mellan moment i statsbudgeten. Omkostnaderna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (35.20.01.) på 6,136 miljoner euro överförs i det första skedet till miljöministeriets omkostnader (35.01.01.) och omkostnadsmomentet för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet slopas i budgeten.

Uppgiftsöverföringen medför också ändringskostnader av engångsnatur inom miljöministeriets förvaltningsområde under 2024 och 2025. Som engångskostnader och kortvariga kostnader

uppstår i synnerhet ändringar och lösningar i fråga om informations- och kommunikationsteknik och digitala verktyg. Arbetsredskapen och den digitala arbetsmiljön för personalen vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ska integreras i statsrådets digitala arbetsmiljö. De digitala nättjänster och informationssystem som Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet tillhandahåller ska ändras till följd av överföringen av uppgifterna. Också till exempel ändringsarbeten som gäller Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet, lokaler, avslutande och ändringar av avtal samt säkerhetsutredningar medför kostnader för miljöministeriets förvaltningsområde. Enligt en preliminär uppskattning uppgår kostnaderna till över 1 miljon euro. Kostnaderna kommer att bedömas och beslutas i samband med senare budgetar och tilläggsbudgetar.

Ändringen medför dessutom både ändringskostnader av engångsnatur och kortvariga ändringskostnader och bestående, väsentliga anslagsbehov för statsrådets kansli, eftersom kansliet bland annat har till uppgift att producera och utveckla ministeriernas gemensamma förvaltnings- och serviceuppgifter. Statsrådets kansli och miljöministeriet har inrättat en beredningsarbetsgrupp för att utreda vilka konsekvenser överföringen av personalen och uppgifterna har för statsrådets gemensamma förvaltnings- och serviceuppgifter, som statsrådets kansli ansvarar för. Kostnaderna preciseras när beredningen av överföringen framskrider.

Överföringen bedöms dock öka effektiviteten i miljöförvaltningens verksamhet och detta motsvarar målen enligt statsförvaltningens produktivhetsprogram på medellång och lång sikt från och med 2026 och framöver. De besparingar som kan nås beror på hur verksamheten och organiseringen av den eventuellt utvecklas senare. I det rådande konjunkturläget inom bostadsbyggandet har regeringen vidtagit konjunkturbaserade åtgärder genom vilka fullmakten att godkänna statligt stödda räntestödslån har utökats betydligt 2024–2025, varefter det stödda bostadsbyggandet minskar och 2026–2027 uppgår fullmakten att godkänna lån till sammanlagt 2 miljarder euro. Samtidigt har beloppet av de investeringsunderstöd och reparationsunderstöd som Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet beviljar minskats. Anslagen för de tidsbundna stöd för byggnaders energiprestanda, laddningsinfrastruktur för fordon och utfasning av oljeuppvärmning i kommunerna som beviljades under covid-19-pandemin är antingen slut eller håller på att ta slut.

5 Alternativa handlingsvägar

Det är möjligt att ordna och omorganisera uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet på flera olika sätt inom ramen för grundlagen och annan allmän lagstiftning. I det alternativ som valts i denna regeringsproposition kan således identifieras flera olika genomförandealternativ, såväl inom miljöministeriets förvaltningsområde som inom andra förvaltningsområden.

För det första skulle det vara möjligt att utveckla uppgifterna och funktionerna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet utan att ämbetsverket läggs ned. Centralens uppgifter kunde bevaras vid det egna ämbetsverket, varvid de kostnader som nedläggningen av ämbetsverket medför kunde undvikas. I detta alternativ skulle också den centralens självständiga roll bevaras när det gäller beviljande av stöd och tillsyn över ara-bostäder. Om man vill bevara Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter inom miljöministeriets förvaltningsområde och på ämbetsverksnivå, är ett alternativ att slå samman Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet med Finlands miljöcentral. I uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och Finlands miljöcentral finns vissa kontaktytor, till exempel forsknings- och uppföljningsuppgifter angående bostadsmarknaden och uppgifter i anslutning till energicertifikat. Finlands miljöcentral är dock ett

forskningsinstitut och karaktären för dess uppgifter skiljer sig från Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter.

Under remissbehandlingen föreslog remissinstanserna flera olika alternativ för omorganiseringen av uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Statskontoret föreslog med tanke på riskhanteringen och processens effektivitet att uppgifterna i anslutning till beviljande av räntestöds- och borgenslån överförs till Statskontoret, eftersom Statskontoret redan nu har en betydande roll i administreringen av lån, borgen och räntestöd i anslutning till den statligt stödda bostadsproduktionen. Också till exempel Kommunförbundet och finansministeriet föreslog att det ska utredas om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter kan överföras till Statskontoret.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering genomförs reformen av statens regionförvaltning genom att tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifterna koncentreras till ett nytt sektorsövergripande ämbetsverk, som övertar de uppgifter som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken sköter samt ändamålsenliga uppgifter inom närings-, trafik- och miljöcentralernas ansvarsområde för miljö. En del av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter kan överföras till det ämbetsverk som ska inrättas, men det krävs ytterligare utredning av hur Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter lämpar sig för det nya ämbetsverket.

Finanspolitiska ministerutskottet beslutade den 24 juni 2024 om nedläggningen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och om överföringen till ministeriet. Beslutet motiverades med att det till sina verkningar är det effektivaste sättet att spara statens omkostnader. Dessutom ansågs överföringen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter till miljöministeriet vara ett sätt att stärka miljöministeriets strategiska styrning av den statsunderstödda bostadsproduktionen och stärka helheten av den byggda miljön vid miljöministeriet i enlighet med regeringsprogrammet.

Bostadspolitiken hör till miljöministeriets förvaltningsområde. Bibehållandet av beviljandet och tillsynen av stöd för statligt stödd bostadsproduktion inom miljöministeriets förvaltningsområde framhäver också stödets betydelse som bostadspolitiska instrument.

6 Remissvar

Utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet var på remiss i utlåtandetjänsten under tiden 12 juli–23 augusti 2024. Remisstiden var sex veckor. Utlåtanden begärdes av hyreshussamfund som äger och bygger ara-bostäder, de största städerna, välfärdsområdena samt centrala ministerier, ämbetsverk och organisationsaktörer. Utlåtande kunde också ges av dem som inte fick en separat begäran om utlåtande. Sammanlagt 53 utlåtanden lämnades in. Dessutom meddelade tre instanser att de inte avger något utlåtande. Utlåtandena finns i Statsrådets projektportal under projektnumret YM046:00/2024.

I det närmaste alla remissinstanser uttryckte oro över att avvecklingen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet genomförs med en för snäv tidtabell. Endast några remissinstanser yttrade sig inte om den brådskande tidtabellen för beredningen. Flera remissinstanser föreslog eller ansåg det nödvändigt att skjuta upp genomförandet till exempel till ingången av 2026, så att nedläggningen av ämbetsverket kunde göras kontrollerat och kontinuiteten i Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter tryggas. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet lyfte i sitt utlåtande fram att den föreslagna tidtabellen är mycket brådskande och utmanande att genomföra.

En del av remissinstanserna ansåg att en effektiv styrning och uppföljning av bostadspolitiken inte kräver att Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet läggs ned och att uppgifterna överförs till miljöministeriet. Trots att det i verksamheten för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ansågs finnas behov av utveckling och effektivisering förhöll man sig kritisk till att ämbetsverket läggs ned med tanke på genomförandet av bostadspolitiken.

Justitieministeriet framförde i sitt utlåtande att det vid den fortsatta beredningen av propositionen på ett ändamålsenligt sätt behöver redogöras för hur det säkerställs att det föreslagna nya organet i praktiken är tillräckligt åtskilt samt se till att bestämmelserna om bland annat organets ledning, beslutanderätt och arbetsordning är förenliga med kraven på oberoende och kraven enligt 119 § 2 mom. i grundlagen. Biträdande justitieombudsmannen konstaterade att propositionsutkastet bör preciseras med tanke på oberoendet och opartiskheten i skötseln av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets tillsynsuppgifter.

Flera remissinstanser förhöll sig skeptiska till den effektivisering som kan nås om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet läggs ned och de besparingar som uppkommer. Remissinstanserna framförde att propositionen inte innehåller några uppskattningar av de besparingar som kan nås. Remissinstanserna framförde också att det i utkastet till proposition inte har bedömts olika alternativ för genomförandet. Enligt utlåtandet av riksdagens biträdande justitieombudsman bör det till propositionen fogas en bedömning av om alternativa genomförandemöjligheter har utretts och om det är möjligt att överföra Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter till en annan statlig myndighet. Alternativen bör specificeras i propositionen och i propositionen bör det tas ställning till hur de föreslagna uppgifterna lämpar sig för att genomföras vid ministeriet och hur överföringen av uppgifterna lämpar sig för den allmänna uppgiftsfördelningen inom statsförvaltningen. Flera remissinstanser föreslog alternativ till att lägga ned Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Statsrådets kansli lyfte fram att när Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter och personal överförs till miljöministeriet överförs verksamheten också till statsrådets serviceproduktion inom den gemensamma, interna förvaltningen. Konsekvenserna av ändringen bör granskas också till denna del i regeringspropositionen.

Lahtis stad och Päijänne-Tavastlands förbund lyfte fram den näringspolitiska betydelsen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet för Lahtis stad och Lahtis stadsregion. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet har varit nästan det enda statliga ämbetsverket i Lahtis. Om organisationsförändringen framskrider önskar Lahtis stad och Päijänne-Tavastlands förbund att de lahtisbor som sysselsatts i Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ska få möjlighet att arbeta från sin hemstad också i framtiden. Remissinstanserna lyfte fram den centrala rollen för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet i olika sammanhang, till exempel i MBT-förhandlingarna, utvecklingen av boendet, genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1275 om byggnaders energiprestanda och främjandet av bostadsbeståndets tillgänglighet. Vidare lyftes det fram andra utvecklingsbehov i Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets verksamhet, till exempel översynen av kvalitetsstyrningen av ara-bostäder och smidigare processer för beviljande av stöd.

Utifrån remissvaren har motiveringen till regeringspropositionen i den mån det är möjlig kompletterats i fråga om genomförandealternativ och konsekvenser. Vid den fortsatta beredningen har man dessutom kommit fram till att bestämmelser om inrättandet av Centralen för statligt stött bostadsbyggande vid miljöministeriet ska utfärdas på lagnivå. På grund av tidtabellen för de regeringspropositioner som är kopplade till budgeten stannade man vid den fortsatta beredningen för att överlämna två regeringspropositioner till riksdagen. I propositionen har motiveringen i fråga om grundlagen kompletterats.

7 Specialmotivering

Lagen om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

1 §. Enligt paragrafen upphävs lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet genom lagen i fråga. I och med att lagen upphävs, upphävs också statsrådets förordning om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, som utfärdats med stöd av den lagen. Uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet fortsätter vid den central som inrättas vid miljöministeriet.

2 §. I 2 § föreskrivs det om lagens ikraftträdande och om överföring av rättigheter och skyldigheter för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 januari 2025. Paragrafen innehåller också en informativ hänvisning till 2 kap. i statstjänstemannalagen, som ska tillämpas vid överföringen av uppgifterna. I paragrafen finns också en bestämmelse om att de ärenden som är anhängiga vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, ingångna avtal och förbindelser samt de rättigheter och skyldigheter som följer av dem övergår vid ikraftträdandet av den föreslagna lagen till Centralen för statligt stött bostadsbyggande vid miljöministeriet. Detta gäller också bland annat register och informationssystem, informationsmaterial och arkiv vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Således överförs till exempel registret över ordningsnummer för bostadsrättsbostäder och uppgifterna i anslutning till det, registret över energicertifikat och registren för tillsyn och finansiering samt informationssystemen.

Hänvisningarna i lagstiftningen till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ändras senare så att de hänvisar till Centralen för statligt stött bostadsbyggande vid miljöministeriet. I paragrafen föreskrivs det dock också att vad som någon annanstans föreskrivs om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ska efter att lagen har trätt i kraft gälla Centralen för statligt stött bostadsbyggande så att oklara tolkningssituationer kan undvikas.

8 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet upphör som ett eget ämbetsverk den 1 januari 2025, då den nya centralen inleder sin verksamhet vid miljöministeriet.

9 Verkställande och uppföljning

Miljöministeriet följer hur indragningen av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet och inrättandet av den nya centralen inverkar på personalen och verkställandet av den statligt stödda bostadsproduktionen. Miljöministeriet vidtar åtgärder om sådana behov upptäcks.

10 Förhållande till andra propositioner

10.1 Samband med andra propositioner

Hösten 2024 överlämnas till riksdagen en regeringsproposition med förslag till bestämmelser om inrättandet av Centralen för statligt stött bostadsbyggande, dess uppgifter och beslutanderätt. Lagförslaget om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ska träda i kraft samtidigt som bestämmelserna om den central som inrättas vid miljöministeriet träder i kraft. Hänvisningen till Centralen för statligt stött bostadsbyggande i lagförslaget i denna proposition till bör ändras, om centralens namn ändras under beredningen.

I lagförslaget övergångsbestämmelse föreslås att de ärenden som är anhängiga vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, ingångna avtal och förbindelser samt de rättigheter och skyldigheter som följer av dem vid ikraftträdandet av lagen i fråga ska övergå till Centralen för statligt stött bostadsbyggande. I fråga om övergångsbestämmelsen bör det bedömas om det i bestämmelsen är ändamålsenligt att hänvisa till miljöministeriet eller till Centralen för statligt stött bostadsbyggande. Detta beror på den kommande uppgiftsfördelningen mellan miljöministeriet och Centralen för statligt stött bostadsbyggande, som avses bli reglerad genom en regeringsproposition som senare överlämnas till riksdagen.

10.2 Förhållandet till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 19 § 4 mom. i grundlagen ska det allmänna främja vars och ens rätt till bostad och möjligheter att själv ordna sitt boende. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets lagstadgade uppgifter för utvecklande av bostadsförhållandena har ett nära samband med det allmännas skyldighet att främja vars och ens rätt till bostad. Genom överföringen av uppgifterna till den nya centralen ändras inte innehållet i uppgifterna, utan till exempel ska verkställandet av det statliga stöd som beviljas för byggande, förvärv och ombyggnad av bostäder samt av statliga bidrag och borgen i anslutning till boendet skötas på samma sätt som hittills.

Regeringspropositionen är av betydelse också med tanke på rättsstatsprincipen i 2 § 3 mom. i grundlagen, bestämmelserna i 80 § i grundlagen om utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet samt 119 § 2 mom. i grundlagen som gäller statsförvaltningen.

Enligt första meningen i 119 § 2 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Med allmänna grunder avses enligt förarbetena till grundlagen främst enhetens namn, bransch samt huvudsakliga uppgifter och behörighet (RP 1/1998 rd, s. 174/II, se även GrUU 24/2018 rd, s. 3). Enligt de principer som framgår av grundlagsbestämmelsen i fråga ska motsvarande regleringsprinciper iaktas också när det inom en myndighet eller något annat organ inom statsförvaltningen inrättas enheter av en betydligt ny typ som utövar offentlig makt (GrUU 51/2006 rd, s. 5 och GrUU 24/2018 rd, s. 3).

I det utkast till regeringsproposition som var på remiss föreslogs det att Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets uppgifter och personal ska överföras till ett organ som inrättas vid miljöministeriet. Enligt propositionsutkastet ska bestämmelser om organets administrativa ställning och placering inom miljöministeriets organisation tas in i statsrådets förordning om miljöministeriet och i miljöministeriets förordning om miljöministeriets arbetsordning. Vid den fortsatta beredningen har det bedömts att det finns skäl att på lagnivå föreskriva om den nya Centralen för statligt stött bostadsbyggande. Regeringens proposition med förslag till bestämmelser på lagnivå om den nya centralen överlämnas till riksdagen hösten 2024.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (71/2007).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelser om personalens ställning finns i 2 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994).

De ärenden som är anhängiga vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, ingångna avtal och förbindelser samt de rättigheter och skyldigheter som följer av dem övergår vid ikraftträdandet av denna lag till Centralen för statligt stött bostadsbyggande. Bestämmelser om Centralen för statligt stött bostadsbyggande finns i lagen (/).

Vad som någon annanstans föreskrivs om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet gäller efter att denna lag har trätt i kraft Centralen för statligt stött bostadsbyggande.

Helsingfors den 23 september 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Miljö- och klimatminister Kai Mykkänen